

SKRIFTLIG FRÅGA TILL STATSRAÅD

Från Riksdagsförvaltningen
2023-10-23
Besvaras senast
2023-11-01 kl. 12.00

Till statsrådet Johan Forssell (M)

2023/24:147 Effektivitet och transparens i biståndet

I regeringens omläggning av biståndet ska biståndet i högre utsträckning kopplas till handel och främja svensk export. Detta är problematiskt på flera sätt. En överenskommelse mellan regeringen och Sverigedemokraterna slår fast att svenskt bistånd ska gå till att gynna svensk export genom exportkreditgarantier. Det är både ineffektivt och icke-transparent. Pengarna är tänkta att hanteras av Exportkreditnämnden – en myndighet vars uppdrag inte handlar om utvecklingsbistånd utan om att främja svensk export.

För exportkrediter finns varken biståndets krav på mål eller på enskilda rapporter, resultat eller verksamhetsvision. Det finns heller inga motsvarande krav på transparens eller lokalisering, vilket gör att transparens kommer att vara svårt att uppnå. Detta är något som OECD tidigare varnat regeringen för, men utan gehör (OECD, *Sweden's Mid-term Review*, 16–17 March 2023, Stockholm). Det är oerhört underligt, då förslaget helt går emot Johan Forssells egen påstådda linje om att det är viktigt med ett effektivt bistånd. OECD har visat att bundet bistånd kan öka kostnaderna med så mycket som 15–30 procent.

Vidare innebär detta ett bundet bistånd, vilket OECD beslutat sig för att avveckla. Också EU har antagit en policy för att motverka att medlemsländer i sina bilaterala insatser binder biståndet. Det är även tveksamt om det över huvud taget går att rapportera exportkreditgarantierna som bistånd till OECD.

Förslaget är inte bara ineffektivt och icke-transparent – det kommer innebära att mer biståndspengar går till svenska företags export i stället för till dem som kämpar för mänskliga rättigheter och demokrati samt till det civila samhället, något som är oerhört problematiskt och som kritiserats av en rad organisationer.

Med anledning av vad som anförts ovan vill jag fråga statsrådet Johan Forssell:

Hur ska statsrådet säkerställa att modellen med exportkrediter accepteras som bistånd av OECD, och hur säkerställer man transparensen?

.....

Lotta Johnsson Fornarve (V)

Överlämnas enligt uppdrag

Gergö Kisch